

Rahandusministeerium
info@fin.ee

30.10.2025 nr 1-12/1132-1

**Ettepanek kunstiteoste tellimise seaduse
muutmiseks riigihangete seaduse muutmise
eelnõu raames**

Rahandusministeerium on ette valmistanud riigihangete seaduse (RHS) muutmise seaduse eelnõu¹, millega kaotatakse senine kolmetasandiline piirmäärade süsteem, jättes alles vaid lihthanke ja rahvusvahelise piirmäära. Seega kaob kasutuselt mõiste „riigihanke piirmäär“. Kasutusele jäävad mõisted „lihthanke piirmäär“ ja „rahvusvaheline piirmäär“. RHS muutmise seaduse eelnõu kohaselt oleks edaspidi ehitustööde lihthanke piirmäär 100 000 eurot.

Ka kunstiteoste tellimise seaduse (KKTS) § 2 lõige 2 punkt 3 kasutab mõistet „riigihanke piirmäär“. KKTS näeb ette, et tellija on kohustatud tellima kunstiteose, kui ehitustööde hankelepingu või kontsessioonilepingu hind on vähemalt võrdne riigihangete seaduse § 14 lõike 2 punktis 2 nimetatud ehitustööde riigihanke viiekordse piirmääraga ehk 750 000 euroga (5* 150 000 eurot).

Eeltoodust tulenevalt tuleb ka KKTS-is teha muudatus mõistete kasutamise osas. Kui jätkata sama suurusjärguga, mis on kehtivas seaduses, oleks kõige lähem sõnastus kaheksakordne ehitustööde lihthanke piirmäär. Kultuuriministeerium teeb aga ettepaneku kunstiteose tellimise kohustuse tõstmiseks kümnekordse ehitustööde lihthanke piirmäära (10*100 000 ehk 1 000 000 euro) peale.

Ehitushinnad on selle ajaga võrreldes, mil viimati piirmäära reeglit ümber vaadati, oluliselt tõusnud. Alla ühe miljoni eurose eelarvega ehitustööd (eelkõige hoonete laiendamised või ümberehitamised) on tavaliselt pigem väikestel objektidel ja arvestades kunstiteose tellimisega kaasnevat haldus- ja rahalist koormust, oleks mõistlik seda alampiiri tõsta.

Viimase viie aasta jooksul on läbi viidud üks kunstiteose tellimise konkurss maksumusega alla 10 000 euro. Kunstiteoste maksumused jäävad pigem suurusjärku alates 10 000 eurost ilma käibemaksuta², st seadus on juba praegu praktikas rakendunud alates 1 000 000 eurose maksumusega ehitustöödele.

Mõju kunstnikele: eeldatavasti väike, pigem positiivne (madalaima hinnaga konkursse võib toimuda vähem, aga eelarve on rohkem kooskõlas teose teostamise reaalse maksumusega).
Konkursside läbivijatele: töökoormuse vähenemine odavamate ehitushangete korral.

¹ <https://eelnoud.valitsus.ee/main/mount/docList/af8cc0c9-3216-4b07-be96-578959413744#qri4BGTb>

² Vt näiteks <https://kul.ee/taara-linnaku-kunstikonkursi-voidutoo-tasakaal-2022-autorid-tuumik-stuudio-ou-ja-ou-tohuto>; <https://kul.ee/luua-metsanduskooli-kunstikonkurss>; <https://kul.ee/tartu-mnt-85-buroohoone-kunstikonkurss>

Mõju avalikule ruumile: vähene; väikese-eelarvelised teosed rikastavad tavaliselt väga väikeseid ruume, kuhu avalikkusel ei ole enamasti liiga tihe ligipääs.

Eeltoodust tulenevalt teeme ettepaneku riigihangete seaduse muutmise raames (eelnõu toimiku number: 25-1002) muuta kunstiteoste tellimise seaduse § 2 lõike 2 punkti 3 ja sõnastada see järgmiselt:

„3) ehitustööde hankelepingu või kontsessioonilepingu hind on vähemalt võrdne riigihangete seaduse § 14 lõike 1 punktis 2 nimetatud ehitustööde lihthanke kümnekordse piirmääraga.“.

Kultuuriministeerium on antud muudatusettepaneku ettevalmistamisel kaasanud ka valdkonna partneri Eesti Kunstnike Liidu, kes on ettepaneku ja seda toetavate argumentidega nõus.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Heidy Purga
minister

Maria-Kristiina Soomre 628 2242 maria-kristiina.soomre@kul.ee
Siiri Pelisaar 628 2225 siiri.pelisaar@kul.ee